

Dakers, Diane: **Na svobodi**.

Prev. Meta Osredkar. Dob : Miš, 2016 (Iziberi), 93 str.

| M | 3. stopnja |

Očetje in hčere - Zaupanje - Družinski odnosi - Obsojenci - V mladinskem leposlovju dekleta / delinkventi / družina / laž / mladostniki / prestopniki / vrstniki

Fionin oče je bil zaprt in se je ravno vrnil domov, vsi se vedejo zadržano do njega. V šoli Fioni zaradi očeta nagajajo, do nje se nenavadno vedejo tudi učitelji (svarijo jo pred njim oz. ji nudijo pomoč v primeru, da bo imela z njim težave). Skoraj huje je, kot pred letom in pol, ko so očeta zaprli na podlagi obtožb dekleta, malo starejšega od Fione, da jo je na neki zabavi poskušal zlorabiti. /.../

Vir: <https://www.miszalozba.com/knjige/na-svobodi/>

»Zdaj, ko ati prihaja domov, se je vse spet začelo. Zakaj me ne morejo vsi samo pustiti pri miru? Saj nisem šla jaz v zapor. Saj nisem jaz ničesar zagrešila.«

Spodbude za branje:

- Tako kot ostale knjige iz zbirke *Iziberi* je tudi ta namenjena **starejšim najstnikom, srednješolcem in vzgojiteljem**. Še posebej tistim, ki manj radi berejo oz. so oklevajoči bralci iz kakršnih koli razlogov. Pred branjem jih opozorim, da zgodba obravnava **tematiko spolnih zlorab** iz druge perspektive – **lažne obdolžitve**.
- Kako se bo sukal naš pogovor po branju? Delo ponuja vrsto iztočnic za pogovore o obtožbah brez osnove, o lepljenju nalepk na ljudi zgolj na podlagi govoric in o posledicah, ki jih imajo nepreverjena obtoževanja na življenja nedolžnih.
- Imajo bralci morda podobne izkušnje v svojem življenju? Da so jih česa obdolžili po nedolžnem?

Nadaljnje spodbude za branje:

- Do sedaj je v zbirki *Iziberi* izšlo 10 knjig: razdelimo jih med bralce in prosimo, da nam na naslednjem srečanju poročajo vsak o svoji knjigi. (Berejo in poročajo lahko tudi v dvojicah ali kako drugače, predstavitev so lahko ustno poročilo, intervju, daljše reklamno sporočilo, plakat, spontana dramatizacija idr.) Organiziramo »okroglo mizo« o 10 knjigah v zbirki *Iziberi*.
 - Besedila v zbirki *Iziberi* (založbe Miš) so kratka (ok. 100 str. ali komaj kaj več) in bralno nezahtevna (= *Iziberi!*), toda praviloma so dobro napisana in večplastno obravnavajo aktualne teme mladih. Predstavljajo kakovostno branje za starejše najstnike, mladostnike in odrasle, ki sicer ne berejo radi (daljših zahtevnejših besedil), za oklevajoče bralce idr.

1. Butcher, Kristin: **Zeejev način.**

Prev. Franjo Jamnik. Dob pri Domžalah: Miš, 2006. (Iziberi), 99 str.

| P | 2. stopnja | za jezikovno vzgojo
| fantje, grafiti, mladostniki, odraščanje, tolpe

2. Goobie, Beth: **Punca, ki nekaj velja.**

Prev. Metka Osredkar. Dob pri Domžalah: Miš, 2011. (Iziberi), 107 str.

| M | 4. stopnja | [ODLIČNO]
| dekleta, družina, nasilje, samopodoba, strah

Pretrajljiva prvoosebna pripoved petnajstletne Sophie je poglobljen prikaz družinskega nasilja, ki je skrbno prikrito pred javnostjo v na videz urejeni, skorajda popolni družini. Bralcu se počasi odstira zapletena problematika nasilja, njegovi vzvodi delovanja; odnosi med mučiteljem (oče), žrtvijo (hčerka) in možu popolnoma podrejeno in nemočno materjo, ki si zatiska oči pred resnico. Pisateljica je prepričljivo literarizirala ta družbeni problem, brez stereotipnosti, didaktičnosti, sentimentalnosti in patetičnosti, tako da presega nivo zgolj terapevtske knjige. Književne osebe so psihološko verjetne, prikazi njihovega čustvovanja, delovanja ter njihovih medsebojnih odnosov pa psihološko poglobljeni in pretanjeni. Pisateljičin slog je skoraj minimalističen, tokrat gre za bralno manj nezahtevno, toda odlično besedilo v domišljeno zasnovani zbirki Iziberi, ki je namenjena manj navdušenim bralcem v starejših najstniških letih. Kanadska avtorica Beth Goobie (1959) se je po študiju literature več let ukvarjala s psihično in spolno zlorabljenimi otroki, kar je tema tudi v treh drugih njenih romanih, prevedenih v slovenščino, ki so prav tako vsi izšli pri založbi Miš: Ranjena krila (2006), Loterija (2007) in Močnejša od besede (2007). (TJ in DLV)

3. Goobie, Beth: **Močnejša od besede.**

Prev. Carmen Lašič. Dob pri Domžalah: Miš, 2007. (Iziberi), 88 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih, za jezikovno vzgojo
| dekleta, grafiti, mladostniki, nasilje, spolnost, šola

4. Harvey, Sarah N.: **Plastika.**

Prev. Metka Osredkar. Dob pri Domžalah: Miš, 2011. (Iziberi), 112 str.

| M | 3. stopnja | [DOBRO], o avtorjih
| dekleta, lepota, mladostniki, zlorabe

Jack je bister, motiviran in zagnan fant, ki odrašča v nekonvencionalni, aktivistični, toda ljubeči družini. Star skoraj šestnajst let "ni edini obseden z ženskimi prsmi, samo bolj organiziran od večine tipov". Zgrožen ob novici, da je njegova prijateljica dobila od mame kot darilo za rojstni dan kirurško povečanje prsi, začne na spletu raziskovati lepотно plastično kirurgijo, odpre svoj blog in celo obišče nekaj plastičnih kirurgov. Spozna, da ima plastična kirurgija lahko škodljive posledice in da gre večini kirurgov le za denar, zato se odloči za miren protest proti lepotni kirurgiji mladoletnih oseb. Njegovo delovanje je uspešno: vznemiril je javnost, zainteresiral medije, pridobil nazaj prijateljico in dobil celo dobro ponudbo za dijaško delo na TV. Mimogrede je tudi bolje spoznal člane svoje družine! Besedilo je kratko in bralno nezahtevno (zbirka Iziberi!), toda zelo dobro napisano, humorno in večplastno: poleg aktualne teme, ki v mladinski literaturi še ni pogosto obravnavana, opozori tudi na možnosti, ki jih ima (mlad) človek za angažma v sodobni potrošniški družbi, in na to, da Jackova družina podpira oba sinova, čeprav sta zelo različna idr. Odlično, kakovostno besedilo za starejše najstnike, ki sicer ne berejo radi (daljših zahtevnejših besedil). (TJ)

5. Heneghan, James: **Udarno moštvo.**

Prev. Marta Poljanšek. Dob pri Domžalah: Miš, 2005. (Iziberi), 112 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih, za jezikovno vzgojo
| mladostniki, nasilje

6. Mac, Carrie: **Uročena.**

Prev. Metka Osredkar. Dob pri Domžalah: Miš, 2006. (Iziberi), 115 str.

| M | 3. stopnja | za jezikovno vzgojo
| dekleta, mamila, posilstvo, zlorabe

7. Stevenson, Robin Hjordis: **Ne brez boja.**

Prev. Metka Osredkar. Dob pri Domžalah: Miš, 2009. (Iziberi), 118 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih, za jezikovno vzgojo

| fantje, homoseksualnost, mladostniki, samopodoba

8. Vidmar, Janja: **Brez.**

Dob pri Domžalah: Miš, 2011. (Iziberi), 184 str.

| M | 4. stopnja | [ZELO DOBRO], besedilo tudi dramatizirano, spremna beseda

| fantje, mladostniki, odraščanje, rojstni dan

9. Withers, Pam: Do **zadnjega diha.**

Prev. Carmen Lašič. Dob pri Domžalah: Miš, 2007. (Iziberi), 115 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih, za jezikovno vzgojo

| dekleta, mladostniki, morje, potapljanje, zaljubljenost

Seznam je pripravljen s pomočjo Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana: <http://www.mkli.si/prirocnik/item/451>

mag. Tilka Jamnik